

Niet alle deelnemers waren vertrouwd met Korczaks leven en werk. Zowel tijdens de 'Open Podia', de workshops, gesprekken en discussies, als tijdens de ochtendteksten, werden Korczaks pedagogische ideeën verbonden met hun huidige werk. Vooral onze Korczak leeshoek waarin zijn werk in vele talen beschikbaar was, bleek een vondst. Voor velen waren zijn teksten een eye-opener en een verrassing te ontdekken hoe verbazend actueel zijn werk is.

Wat moeilijk in woorden te vangen is zijn de emoties en persoonlijke ervaringen van de deelnemers tijdens die conferentiedagen. Wederzijdse herkenning van problemen en frustraties in het werk, maar ook onderlinge steun en verbondenheid. Lange gesprekken tot diep in de kleine uurtjes of lopend langs het strand maakten dat men zich na twee dagen al één grote familie voelde. Vriendschappen ontstonden, maar ook hoopvolle zakelijke contacten met bijbehorende uitnodigingen.

Het afscheid op vrijdag-morgen sprak dan ook boekdelen. Dankbare omhelzingen en moeite om elkaar letterlijk en figuurlijk los te laten.

Al met al was het een bijzondere conferentie met gedreven en enthousiaste deelnemers uit totaal verschillende

landen en met zeer uiteenlopende achtergronden. We hebben veel van elkaar geleerd en we krijgen steeds vragen om het spoedig te herhalen. In ieder geval ligt er een plan om een internationale Korczak Jongeren groep te vormen waarvan de kern gevormd wordt door een aantal conferentie deelnemers. Heel veel dank nogmaals aan de deelnemers en de 'crew'.

PRIKBORD

Jaarboek 2007, 'De Mens Janusz Korczak' (Auto) biografische momenten - droefheid en eenzaamheid in leven en werk. Redactie René Görtzen.

Er is met dit jaarboek gekozen voor een afwijkende benadering. Beperkten we ons in de voorgaande vijf jaarboeken tot actuele pedagogische thema's, nu maken we een zoektocht naar de mens Korczak. We herhalen hier de eerste regels van René Görtzen's inleiding op het boek.

'De kracht én aantrekkingskracht van Korczaks werk liggen in het probleemloos samengaan van het wetenschappelijke, het maatschappelijke en het persoonlijke. Het zijn drie pijlers die niet alleen het werk dragen, maar ook, elkaar corrigerend, voorkomen dat er bij Korczak sprake is van abstractisme, rigiditeit of subjectivisme. Als Korczak schrijft, spreekt: de opvoeder en pedagoog, de waarnemer van maatschappelijk onrecht en leed, de arts die mens is en vóór alles de mens in de patiënt ziet, de zoeker naar kleine en vergankelijke waarheden. Als Korczak spreekt, is een empathisch mens aan het woord, die weet dat de vooruitgang op wetenschappelijk, maatschappelijk en persoonlijk terrein vóór alles een terugkeer is naar - en daarmee van het hart'.

Het jaarboek 2007 wordt aan onze donateurs gratis toegezonden (heeft u uw donatie over 2007 al overgemaakt?) Overige belangstellenden kunnen het jaarboek bij de stichting bestellen à 14,50 euro, excl. verzendkosten.

'Het Janusz Korczak Bulletin' is een uitgave van de Janusz Korczak Stichting en verschijnt 4 x per jaar

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat:
Postbus 70048
1007 KA Amsterdam
tel. 020 644 70 18
fax 020 644 81 54
info@korczaak.nl
www.korczaak.nl

redactie	opmaak
Theo Cappon	Serge van Maris
Anouk Brink	

Deze nieuwsbrief kunt u ook via uw e-mail ontvangen, stuur hiervoor een e-mail naar info@korczaak.nl onder vermelding van **Janusz Korczak Bulletin**

drie-maandelijke nieuwsbrief van de Janusz Korczak Stichting nummer 4, december 2007

Van de redactie en het bestuur

Het was in alle opzichten voor onze Korczak Stichting een bijzonder jaar. We mochten met elkaar ons 25-jarig bestaan vieren en dat ging met opvallende gebeurtenissen gepaard. Eind april beleefden we een schitterende Korczakdag voor donateurs en belangstellenden. Tijdens die bijeenkomst presenteerden we het nieuwe deel uit de Korczakiana-reeks, 'Het recht van het kind op respect' onder redactie van René Görtzen.

In september organiseerden we de Internationale Korczak Jongeren Conferentie in Bergen aan Zee en nu, vlak voor de jaarwisseling, sluiten we ons feestjaar af met een bijzonder Jaarboek. 'De Mens Janusz Korczak'. Elders in dit Bulletin leest u meer over de inhoud van dit boek.

We kondigden in het vorige Bulletin al aan dat we in dit vierde nummer uitvoeriger zouden stil staan bij de Internationale Korczak Jongeren Conferentie. Een 'special' dus met extra veel beeldmateriaal. Redactie en bestuur wensen alle donateurs van onze Korczak Stichting en lezers van het Bulletin een gezond en voorspoedig 2008 toe. We hopen u weer te mogen begroeten op de jaarlijkse Korczakdag in het voorjaar.

De Internationale Korczak Jongeren Conferentie in Vogelvlucht

Het is misschien goed om nog eens aan te geven wat onze motieven en doelen waren met deze internationale ontmoeting. We omschreven het aldus:

Op talloze plekken binnen en buiten Europa werken jongeren (18- 35 jaar) binnen de verschillende Janusz Korczak organisaties met kinderen en gezinnen afkomstig uit veelal kansarme groepen in de samenleving (minderheden, sociaallyzwakke of ontwrichte gezinnen, gehandicapten, vluchtelingen en dergelijke).

Hun inspiratie vinden zij in het werk van de Pools-Joodse arts, pedagoog en schrijver Janusz Korczak (Henryk Goldszmit), 1878-1942.

Er leeft bij hen een grote behoefte aan ervaringsuitwisseling en training op het gebied van methodiek en (sociaal)pedagogisch handelen. Immers velen zijn niet opgeleid voor dit werk en hun vrijwillige inzet vraagt om deskundigheidsbevordering.

In een vijfdaagse werkconferentie, georganiseerd door de Janusz Korczak Stichting in Nederland, krijgen de jongeren uit Oost en West Europa en overige landen, zoals

Brazilië, India, Centraal Azië, en Afrika die werkzaam zijn binnen het sociaal pedagogisch werk, handreikingen en nieuwe perspectieven voor hun werk met kinderen en jongeren. Tegelijkertijd bestaat een wezenlijk onderdeel van deze ontmoeting uit het uitwisselen van praktijkervaringen omdat in diverse landen al een knowhow is ontwikkeld die van grote betekenis kan zijn voor de overige deelnemers.

Maar hoe maak je dat concreet? Allereerst gingen we op zoek naar relevante thema's die herkenbaar zijn voor de deelnemers en doelgroepen uit zoveel verschillende landen. We kwamen uiteindelijk tot 8 thema's:

- 1 Opgroeien in twee culturen; problemen tegenover positieve ervaringen en mogelijkheden in een multi-etnische en multi-religieuze/culturele samenleving
- 2 De noodzaak van een opvoeding tot mondige, actief participerende burgers ("citizenship")
- 3 Kinderen en jongeren en de media (tv, internet, videogames, mobiele telefoons); Risico's en nieuwe mogelijkheden.
- 4 Het recht van het kind op seksualiteit
- 5 Leren voor het leven. Hoe kunnen kinderen en jongeren actief betrokken worden bij hun eigen leerproces?
- 6 De integratie van jongeren met een lichamelijke of verstandelijke beperking in onze samenleving.
- 7 Het recht van het kind op geestelijke, emotionele en lichamelijke bescherming en integriteit.
- 8 Hoe kunnen we kinderen en jongeren helpen bij het omgaan met agressie?

Met deze 8 thema's gingen de deelnemers in groepen iedere dag aan het werk. Dat betekende iedere ochtend onder leiding van deskundigen de onderwerpen met elkaar uitdiepen. Nadruk werd gelegd op eigen ervaringen en betrokkenheid. Er werd kennis overgedragen maar evenzeer een verandering nagestreefd in de eigen houding en werkwijze van de deelnemers. Het was mogelijk dat iedereen op tenminste twee thema's kon inschrijven. We vonden bovendien nog ruimte voor presentaties rondom speciale thema's, zoals 'opstellingen volgens Hellinger', angsten bij kinderen; speltherapie; kinderen wel of niet plaatsen in zorginstellingen.

Het is natuurlijk onmogelijk om aan te geven wat de betekenis van deze ochtendbijeenkomsten voor iedere deelnemer afzonderlijk is geweest. Regelmatig kwamen de deelnemers naar ons toe om te zeggen hoeveel zo'n bij-

eenkomst voor hen persoonlijk had betekend. We hebben hier wel in een evaluatie naar gevraagd. De reacties komen nu binnen en zullen in het eindverslag worden verwerkt. In dit verslag komen ook beschrijvingen van wat er gedaan en besproken is in de verschillende workshops. Het verslag is voor geïnteresseerden te krijgen via een mailtje naar info@korczak.nl (kosten € 5).

Hieronder alvast een voorproefje van de reacties van de deelnemers over hoe ze de conferentie hebben ervaren (deels uit het Engels vertaald):

'Mijn aanwezigheid in de conferentie heeft een potentiële verbinding met mijn werk in Ghana. We willen onze aanpak en methoden beter afstemmen op Korczaks ideeën'

Yakubu Iddrisu, Ghana

'De workshops waaraan ik deelnam waren schitterend en interessant. Ook de creatieve workshops 's middags waren werkelijk heel plezierig en goed. Vooral veel geleerd van de workshop 'Rots en water' over agressie bij jongeren. Heel leerzaam.

'Ik werk met kinderen en studeer Sociaal Werk. Korczaks pedagogiek is belangrijk en ik kan haar goed verbinden met mijn werk en studie

Keshia van Drunen, Nederland

'Door de discussies en de hele conferentie zelf werden de doelen van Korczaks humanistische opvoeding zichtbaar gemaakt. Respect voor de persoonlijkheid en de innerlijke wereld van een kind, respect voor zijn grondrechten, aandacht voor de zelfopvoeding.'

Student uit Rusland, Kazan

'Ik waardeer de keuzen van de workshops. Ik nam deel aan 'Kinderen en de media' en 'Integratie van kinderen met een handicap' Wat was het jammer dat we niet meer tijd hadden om ook te kunnen deelnemen aan de andere thema's'

'I loved this conference', Het was zo nuttig voor mij als groepsleider en als persoon. Veel dingen waren nieuw voor me. Over veel dingen had ik een eigen mening maar nu hoorde ik de gedachten en de manier van denken van anderen.

Elena Bolonina, Rusland, Moskou

Ik wenste dat we meer tijd hadden om te discussiëren en van elkaars projecten en ervaringen te leren, want we kwamen uit landen met zoveel culturele en sociale verschillen. Het bleek dat Korczaks ideeën heel erg relevant zijn vandaag de dag. Ze tonen ons een andere manier van leven en de humanistische waarden. In mijn land worden deze waarden dikwijls veronachtzaamd, zelfs in onderwijs en opvoeding

Colette Charlet, Frankrijk

Bijzonder om te vermelden is dat de deelnemende studenten uit Ukraine en de Hogeschool INHOLLAND binnen het thema : 'Opgroeien in twee culturen' een gezamenlijk project hebben opgezet. Aan het eind van de conferentie hebben zij dit aan mede-studenten van de opleiding Social Studie van de Hogeschool INHOLLAND gepresenteerd. Opvallend was dat de opkomst en belangstelling van de studenten, die dus niet zelf aan de conferentie mee deden, erg groot was. Het was tevens boeiend om te horen over de overeenkomsten en de verschillen tussen de twee culturen. De studenten hadden dit heel mooi weergegeven.

Waren de ochtenden gereserveerd voor studie en het uitwisselen van kennis en ervaringen, in de middag-workshops werd een beroep gedaan op de creativiteit en inventiviteit van de deelnemers. Nu kon men onvermoede kwaliteiten en vaardigheden tonen. En dat ging met zeer veel hilariteit gepaard. Wat te denken van:

- Circus-acts verzorgd door Circus Elleboog.
- Objecten bouwen voor de openbare ruimte
- Creatieve communicatie vanuit de vier elementen in de natuur
- Animatiefilms maken met digitale camera en computer
- Musiceren met jonge kinderen
- Terug naar je eigen kindertijd via schilderen, tekenen en kleien
- Creatief werken met voedsel
- Zingen en begrijpen van Jiddische liederen
- Van afval naar kunst

- 'Meet my street' (via kunst een ontmoeting realiseren tussen mensen in een woonwijk. Etc.

De begeleiders waren stuk voor stuk hoog gekwalificeerd en haalden uit de mensen verrassende vondsten en vaardigheden. Door in wisselende groepen aan vreemde of onwennige opdrachten te werken onstonden er spontane situaties waarin men elkaar (en zichzelf) van een totaal andere kant leerde kennen. Voor velen was dat een heel aparte leerervaring, want in je gewone dagelijkse werk zul je ongetwijfeld ook slechts 'delen' van de ander kennen. Het was trouwens helemaal in de lijn van Korczak die zelf ook gek van de muzen was.

En dan de avonden. Evenals in 1995 (Internationale Korczak Conferentie in Vierhouten) hanteerden we de formule van de 'Open Podia'. Elke deelnemer had de gelegenheid iets te vertellen of te laten zien over een project uit haar of zijn land. Projecten over jeugdzorg, gezondheidszorg, kinderrechten etc. We luisterden bijvoorbeeld naar:

- Sylvia Guimaraes uit Sao Paulo over het project "Projeto Anchetó" in één van de grootste sloppen wijken van deze miljoenenstad;
- Karim die vertelde over haar werk in Bangladesh;
- de ervaringen van Colette Charlet uit Frankrijk die langere tijd werkte in Children's City in Rosario, Argentinië;
- Julia Fishman en Vladimir Vyzotski uit Kiev, die over de activiteiten van het Joods welzijnswerk 'Beitenu' (Ons Huis) spraken;
- Irina Gurvich en Natalia Levkova die ons uitlegden wat de grote betekenis is van het Korczak Centrum voor Tolerantie in St-Petersburg.

Kortom een serie uiterst boeiende presentaties waar vanzelfsprekend de nodige uitnodigingen aan vast zaten.

Goed beschouwd was het een week met een grote variatie

aan activiteiten, want we hebben het nog niet gehad over de excursies naar de kop van Noord-Holland onder leiding van een ex-dijkgraaf (thema: de strijd tegen het water) en een gewild uitstapje naar de meest magische stad ter wereld : Amsterdam, inclusief een bezoek aan het Anne Frank Huis.

Op woensdag-avond beleefden we een ongekend hoogtepunt toen de beroemde zangeres

Shura Lipovsky Jiddische liederen zong en verhalen uit het Joodse leven in Oost-en Westeuropa vertelde. Zij werd schitterend op accordeon begeleid door Jan Rademaker.

De week eindigde met een improvisatie toneel onder regie van Moniek Nusselein waaraan alle deelnemers meededen. In verschillende groepen werd in de laatste middag gewerkt aan decor, costuums, muzikale begeleiding en natuurlijk een draaiboek. Het werd een slapstick over Mary Poppins, waarin het samen spelen en samen muziek maken de toon zetten. Het geheel ging als vanzelf over in het zingen van liederen uit de diverse landen.

Wat heeft deze internationale jongeren conferentie de deelnemers en ons opgeleerd?

In de eerste plaats bleken de pedagogische thema's inderdaad zeer herkenbaar voor de deelnemers uit de diverse landen. Onderwerpen als; *de invloed van media op jongeren, opgroeien in een multiculturele samenleving, of het recht op een integere seksualiteit*, bleken waar ook ter wereld actuele thema's.

De deelnemers hebben in de workshops veel nieuwe 'bagage' meegekregen maar zelf ook vanuit hun ervaringen een waardevolle bijdrage kunnen leveren. De deskundige workshopleiders hebben die ruimte ook gegeven. Men was buitengewoon te spreken over het niveau van de bijeenkomsten.

Een ander punt was de hernieuwde of verdiepte kennis-making met Korczaks gedachtegoed.